

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

28 Ista sacratorum connubia pagina damnat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. V. *¶* Damnationem habebis, si nupseris, qua virginitatem vorat.

Idem contra Iovinianum, lib. 1.

S i nupserit virgo, non peccat, non illa virgo, quae semet ipsam Deo cultui dedicavit. Harum enim si qua nupserit, habebit damnationem; quia d. primam fidem unitam fecit.

C. VI. *¶* Quae sanctimonialium se esse fixerit, nubere non valet.

Item Nicolaus Papa ad Albinum & Viennem, ecclesiae archiepiscopum.

Q uod interrogati de foemina, quae post obitum mariti sui facrum velamen super caput suum imposuit, & sinit se sub eodem velamine sanctimonialium esse, postea vero ad nuptias rediit: bonum mihi videtur, quia per hypocritam ecclesiasticam regulam conturbare voluit, & non legitime in voto suo permansit, ut praevidentiam agat de illusione nefanda, & revertatur ad id, quod sponte dicit, & in sacro ministerio permaneat, quod inchoavit.

C. VII. *¶* P A L E A.

N am si confiteremur, quod omnia sacramenta ecclesiastica quaeque, prout vult, fingat, & non verè faciat, omnis ordo ecclesiasticus turbabitur; nec catholicae fidei iura consistunt, nec canones sacri rite observantur. Quid enim profuit simoni h. Mago baptismum sacrum fidei suscipere, & in Christianitate permansurum se finxisse, cum per Apostolum fraude ejus detecta, quod sibi futurum esset, pronunciatum fuit? Aut enim pecunia tua tecum sit in perditionem: cor enim tuum non est rectum coram Deo. Poenitentiam itaque age ab hac nequitia tua, & roga Deum, si forte remittatur tibi hoc cogitatio cordis tui, in felle enim amaritudinis, & obligatione iniquitatis video te esse. Ideo tales, nisi respiciant spirituali gladio percutere censentur. Non enim sit eis Spiritus sanctus mentis, sicut Ananias, & Saphira mentis sunt, & statim perierunt.

¶ Caput hoc in multis Graecis codicibus (in quibus habetur sine nomine Paleae) est conjunctum superioris, quemadmodum & apud Barchardum, & Iovinem. In Panormia autem est separatum.

C. VIII. *¶* In sacri ordinibus constituti non ducant uxores, & si duxerint, separentur.

Item Calixtus Papa II.

P resbyteris, & diaconis, & subdiaconis, & monachis concubinas habere, seu matrimonia contrahere penitus interdicitur: contracta quoque matrimonia ab huiusmodi personis disjungi, & personas ad poenitentiam redigi debere, iuxta sacrorum canonum definitiones iudicamus.

¶ Presbyteris] Hic canon inventus est in eod. Vatic. Biblioth. in fragmento casusdam concilii ab Urbano secundo habiti, e. 2. eod. concilio sunt canonnes. Alienationes. 12. q. 2. & Patristarum. 24. q. 3.

¶ Hic distinguendum est, quod conventum utriusque sunt simplices vocantes, de quibus Augustinus, & Theodorus locuti sunt: alii sunt, quibus post votum, benedictio accedit consecrationis, vel professionis religionis, de quibus Hieronymus, & Nicolaus, & Calixtus scripserunt.

C. IX. *¶* Incesta sunt virgines, quae post consecrationem nubunt.

Unde idem Hieronymus contra eundem Iovinianum libro primo scribens, ait.

V irgines, quae post consecrationem nupserunt, non tam adulterae sunt, quam incestae.

a. 1. Corin. 7. b. peccavit. c. Hic, e. al. que semel. d. 1. Tim. 4. e. Valde variant haec nomina in exemplaribus, & Barch. & Iovin. Barch. lib. 1. c. 47. Ivo p. 7. c. 6. 112. Pann. 1.3. c. 29. f. al. ministeria nuptiarum. g. Barch. & Iovin. Pann. 1.3. c. 206. h. A. 1. i. A. 2.

DISTINCTIO XXVIII.

Ecce ostensum est, quod volentes uxore continerent, nec ad subdiaconatum, nec ad superiores profectus gradus conficere. Unde ad subdiaconatum accedentes, non sine voto castitatis jubentur adire, auctoritate B. Gregorii, qui scribens Petro subdiacono lib. 1. epistola 42. in fine ait.

C. I. *¶* Non fiat subdiaconus, qui se caste vulturum non promiserit.

N ullum a facere subdiaconum praesumant Episcopi, nisi qui se victurum caste promiserit, & nonnullis interjectis: Quia nullus ad ministerium altaris accedere debet, nisi cuius castitas ante susceptionem ministerii fuerit approbata.

C. II. *¶* Subdiaconus, & supra constituti, continent, uxorem, aut concubinam ducere, ecclesiastico beneficio, & officio carere.

Item Innocentius secundus in concilio Rom. c. 5.

D ecerimus, ut ii, qui in ordine subdiaconatus, & supra, uxores duxerint, aut concubinas habuerint, officio, atque ecclesiastico beneficio careant. Cum enim ipsi templum, vasa Domini, & sacramenta Spiritus sancti debeant esse, & dici, indignum est eos cubilibus, & immunditiis deservire.

C. III. *¶* Casti se vulturum promittant in Diaconis, vel Presbyteris ordinandi.

Item ex concilio Toletano 4. c. 26.

Q uando d. presbyteri, aut diaconi per parochias constituuntur; oportet eos primum professionem Episcopo suo facere, ut caste, & pure & vivant sub Dei timore, ut dum eos talis professio obligaverit, vitae sanctae disciplinam se retineant.

C. IV. *¶* Qui longam corporis sui continentiam non habet, in Episcopatum eligi non debet.

Item Gregorius clero, & nobilibus scribens.

Neapolitanis lib. 3. epist. 40.

P rimumquam ad nos scripta vestra discurrent, h. ps. Ioannem diaconum, qui ab altera parte electus est, parvulum habere filium, ex quorundam relatione cognovimus. Unde, si rationem voluissent attendere, nec alium eligere, nec ipse deberat consentire. Nam qua praesumptione ad episcopatum audeat accedere, qui adhuc longam corporis sui continentiam filiola i. telte convicitur non habere.

¶ Filiola] Sic emendatum est ex originali. Anselmo, & Polycarpo, cum antea legitur, filia. Superior etiam dixerat, parvulum filium, quibus vocibus recentis incontinentia manifeste exprimitur.

C. V. *¶* Ad subdiaconatum accessi continentiam proficiant.

Item ex concilio Toletano 2. c. 1.

D e iis, quos voluntas parentum a primis infans, & annis clericatus i. officio mancipavit, statim observandum, ut mox detonsi, vel ministerio lectorum traditi, in domo ecclesiae sub episcopali praesentia a prapposito sibi debeant erudiri. At ubi octavum decimum aetatis suae compleverint annum, coram totius cleri, plebisque conspectu, voluntas eorum de expectando conjugio ab Episcopo perferretur: quibus si gratia castitatis Deo inspirante placuerit, & promissionem

a. Infra dist. 31. c. ante triennium. b. Pann. lib. 3. cap. 142. c. diaconatus. d. Barch. lib. 2. c. 157. Anselm. 1.7. c. 106. Ivo p. 3. c. 130. & p. 6. c. 241. Pann. 1.3. cap. 22. e. al. pie. f. al. disciplina retinetur. g. cod. regius. h. Anselm. d. c. 9. al. 16. Poly. 1.2. tit. 2. h. al. recurrent. i. al. discurrissent. i. Anselm. 1.7. c. 42. k. al. professionem.

castimoniz suz absque conjugali necessitate spondentur servaturos; hitamquam appetitores arctissimz viaz, levissimo Dominijugo subdantur; ac primo subdiaconatus ministerium habita probatione professionis suz a vigesimo anno suscipiant. Quod si inculpabiliter, ac inoffense vigesimum quintum annum ztatis suz peregerint, ad diaconatus officium, (si scienter implere posse ab Episcopo comprobantur) promovendi debent. Cavendum tamen est his ne quando suz sponsonis immemores, ad terrenas nuptias, aut ad furivos a concubitus ultra recurrant. Quod si forte fecerint, ut sacrilegii rei b ab ecclesia ha'cantur extranei. Quibus autem voluntas propria interrogationis tempore desiderium nubendi perstiterit, concessam ab Apostolo licentiam auferte non possumus; ita ut cum provecta ztatis in conjugio posuit, renuntiaturos se pari consensu operibus carnis spondentur, ad sacros ordines e adpirent.

1 ¶ Clericatus] In omnibus ecclesiis, & duobus codicibus Vaticanis conciliorum legitur, in clericatus officio, vel monachali [al. monachi] posuit. Sed in codice Lucensi rego habetur eodem modo atque apud Gratianum.

2 ¶ Ministerio lectorum] in omnibus codicibus conciliorum ante citata (etiam Lucens) legitur, ministerio electorum. Verum in epistola prima Synodi ad Himerium, c. 9. & Innocentii 29. a. 3. (ubi de eadem serere regitur) est, lectorum ministerio, seu officio.

C. VI. ¶ In conjugio constitutus ad sacerdotium assumi non debet.

Item ex concilio Arelat. 2. c. 2. Assumi d' aliquem ad sacerdotium in conjugii vinculo constitutum non oportet; nisi fuerit promissa conversio.

C. VII. ¶ Non ordinantur diaconi, qui castitatem non possidentur.

Item ex eodem tertio. Præterea r placuit, ut deinceps non ordinantur diaconi, nisi qui prius conversionis proposito professi fuerint castitatem.

1 ¶ Præterea] In Arelatenfibus, que extant, huc ipse penitus canon non invenitur. Sed sententia habetur in tertio c. 2. in fine.

¶ Verum illa priori auctoritate diaconi videtur permitti conjugium, cum ad sacerdotium tantum conjugati prohibentur assumi. Porro sequenti auctoritate videtur permitti subdiaconis, cum de diaconis specialiter precipitur, ut sine probatione castitatis non ordinentur.

C. VIII. ¶ Diaconi non prohibentur à ministerio, si in ordinatione dicant se continentere non posse.

Hoc idem in Ancyrana synodo videtur esse permissum, in qua, c. 10. (al. 9.) sic statuitur est.

Diaconi e quicunque, cum ordinantur, si in ipsa ordinatione protestati sunt, dicentes, velle se habere uxores, nec posse se continere, hi si postea ad nuptias venerint, maneat in ministerio; propterea quod his Episcopus licentiam dederit. Quicunque sane tacuerunt, & susceperunt manus impositionem, professi continentiam, si postea ad nuptias venerint, à ministerio cessare debebant.

C. IX. ¶ Presbyter ducens uxorem, ab ordine deponatur.

Item ex concilio Neocæsariensi, c. 1.

¶ Presbyter si uxorem duxerit, ab ordine suo illum deponi debere: Quod si fornicatus fuerit, vel adulterium commiserit, extra ecclesiam abijci, & ad penitentiam inter laicos r redigi oportet.

a al. ab irregularibus. b al. reidamnetur, & al] orig. manus fer. reg. c al. gradus. d Paulo aliter in orig. e Pann. lib. 2. cap. 27. Poly. lib. 3. tit. 21. Burch. lib. 2. cap. 101. 2. vo part. 6. cap. 11. f Pann. lib. 3. cap. 92.

1 ¶ Inter laicos] Greci legitur, ἐξ ἐκκλησίας τῶν λαϊκῶν, & ἄλλοις ἀδελφοῖς μαρτύριον: que Dionysius exiguus vertit; amplius pelli debet, & ad penitentiam redigi, nisi nulla mentio sit penitentia inter laicos agenda; de qua re copiosius dicitur infra 30. dist. c. fin.

C. X. ¶ De eo, qui relictam cuiusdam discens duxit uxorem.

Item Gregorius lib. 11. epist. 39.

¶ Via a sunt culpe, in quibus culpa est, relaxare vindictam, quærenda semper est veritas, ut inquiri debeat, utrum accusatum noxa condemnet, an a nos Fantum b defensionem ultionem exercere in Petrum latorem præsentium voluisse, pro eo, quod (quantum dicitur) relictam cuiusdam diaconi, tempore, quo conductor fuit, marito tradiderit. Sed quoniam iste conjugem præsentium asserit non fuisse, dicens, nec eam virginem e ad eum venisse; denique d nec religiofam mutasse vestem, postquam ille in ordine factus promoveus est; adiciens etiam, priusquam ad diaconum perveniret, & postea, prava illam opinione vixisse; ideo fratrem inter tuam his hortamur assatibus, ut cum Deo, sicut decet, timore causam hanc subtili omnino investigatione perquirat, ut, si in conjugio diaconi mulierem, de qua agitur, fuisse confiteri, & supra scriptus lator memorato defensori, & rectori patrimonii, ad vindictam modis omnibus tractatur, & cum competenti emendatione ii, qui male sociati sunt, disjungantur. Si vero in ejus conjugio non fuit, memoratum Fantinum ex nostro mandato commoneare te volumus, ut ei facere nil prafumat, nec falsa e illum accusatio eum in aliquo prægravet.

C. XI. ¶ De uxore presbyteri, vel diaconi, si alius se conjugaverit.

Item ex concilio Aurelianensi 1. c. 3.

¶ Si se cuiquam mulier duplici conjugio, presbyteri, vel diaconi relicta conjugerit, aut si separaverit; aut certe, si in criminis g intentione perstiterint, pati excommunicatione plectantur.

C. XII. ¶ De eodem.

Item ex concilio Martini Papæ.

¶ Si qua vidua Episcopi, vel Presbyteri, aut Diaconi maritum accepit, nullus clericus, nulla religiosa persona i cum ea convivium sumat; nunquam communicet; morientiamen e ei sacramenta subveniant.

C. XIII. ¶ Cuiusdam Episcopi ordinatio defertur, quia uxorem habet, & filia.

Item i Pelagius Cæthog paricis.

¶ DE i Syracusanæ urbis antistite optaveramus in ipso initio, glorie vestrz desideris obedire, nisi nos multiplex ratio ipsius non paucis temporibus ordinationem differre sacerdotii coegisset, ob hoc, quod vel persone qualitas (sicut & vos melius nostis) vel imperites uxor, aut filii (per quos ecclesiastica solet periclitari substantia) nostros animos diutius ab ejus ordinatione suspenderent. Et quantum ad cautelam humanam pertinet, integro penè anno ditulimus, opinantes, quod in melius Syracusanorum proventire posset electio. Sed quia in voluntatis suz proposito irrevocabiliter perstiterunt, & nullus est alius in eadem reper-

a Ivo part. 2. cap. 126. b Ivo part. 6. cap. 14. c corrigimus illum. orig. d ut nec religiosum vestrem mutare presumeret. in orig. & apud Ivo. e Est etiam apud Ivo. non autem ibi orig. f al. castigati al. castitate servata separantur. g al. criminum. h Apud Martinum Bracar. cap. 29. & conc. Tol. cap. 11. i abest a concilio. k aliter. l Ang. lib. 6. c. 22. al. 26. Poly. lib. 2. tit. 1.

us ecclesia, nisi longioribus adhuc temporum differretur spatii; ne paulo amplius infamirent (sicut filii nostri magnifici vii pratoris testificatione didicimus) inter huiusmodi ambiguitates illud consilium iudicavimus faciendum, ut congrua providentia causam, propter quam principalis consilio non habentem filios, & uxorem ad episcopatus ordinem promoveri prohibet, salva dispositione consilii s. nominemus. Quia de re summo studio ab eodem Syracusanis urbis Episcopo, petiti quum a nobis contingeret ordinari, huiusmodi exegimus cautionem, per quam & si iam fateretur, quantula esset, presentis temporis habita reum descriptione, substantiam, & nihil unquam per se, aut per filios, & uxorem, siue quamlibet propinquam aut domesticam, vel extraneam forte personam de rebus usurparet ecclesie, & univerſa sui episcopatus qualitas tempore, ecclesie lux dominio sociaret: nihil ultra id, quod modo scriptum est filiis suis, vel hæredibus relicturus.

¶ Item Pelagius] Anselmus, & auctor Polycarpi eadem epistola referunt hæc, que caput istud antecediunt. Quod de ordinando ecclesie Catinensis Episcopo, salubris electione iudicii fieri desideratis, agnovimus: confestim sequenti die eum iuxta morem discutientes, tertio, quo veni, die, Episcopum consecravimus: simili quidem modo de Syracusanis. & qua sequuntur. In Polycarpi rationem inscripto est. Gelasius Papa Ceto. Ivo auctor in epistola ad Hugonem Archiepiscopum Lugdunensem que incipit, Causam Belvacensis, &c. v. a. scribit. Si enim Papa Gelasius quondam Syracusanis urbis electum, uxorem habentem, & filios interveniente Cethego patricio &c.

¶ Ecce hæc auctoritate electus in episcopatum non prohibetur habere uxorem, & filios. Eligi autem ad episcopatum non debet, nisi aut sacerdos, aut diaconus: subdiaconus vero non nisi necessitate cogente: siue ergo presbyter, siue diaconus, siue subdiaconus fuerit, apparet quid in presbyter ordinibus constitutus, licet c. matrimonio uti possunt. ¶ Quia ergo auctoritate Gregorii, qui relictam diaconi, marito tradidit, puniendus est: item in Neocaesariensi concilio presbyter ducens uxorem, non diaconus, iuberet deponi: item in Ancyrana synodo, diaconi, qui in ordinatione sua dicunt se velle habere uxorem, si postea venerint ad ministerium, non prohibentur a ministerio: patet, quod nec diaconi, nec subdiaconi sunt prohibendi a conjugio. Sed quod de electione obijciatur, verum quidem est in episcopatum non eligendum, nisi in sacris ordinibus constitutus: sed ipsum uxorem habere, & filios, non propter præmissa auctoritatibus de continentia clericorum. ¶ In sacris enim habitis, vel in ministeriis constitutus pariter habere uxorem, & filios: & si postea ex consensu uxoris continentiam professus, subdiaconatum, vel diaconatum, vel presbyterii gradum adeptus fuerit, attamen uxori, & filiis ipsam necessaria subministrare oportet. ¶ Illud autem Gregorius dicitur duobus modis solvitur: vel quia ecclesia illi diaconus ille ministraverat, & nondum continentiam susceperat in diacono, & reliquis ministris; vel quia (sicut de electo in episcopatum ante scriptum est) ante subdiaconatum memoratus diaconus eam in uxorem duxerat. ¶ Illud autem Neocaesariensis, & Ancyrana synodi, vel ex tempore, vel ex loco intelligitur. Ex tempore, quia nondum erat introducta continentia ministerium altaris. Ex loco, quia utraque synodus orientalis est, & orientalis ecclesia non suscipit generale votum castitatis: hoc tamen diligenti observatione excludit, ut post adeptum sacerdotium, desinens priore uxore, non qua sacerdos factus fuerat, si alteram duxerit, deponatur.

¶ Non prohibetur] A plerisque vetustis exemplaribus electi dicitur, non: Recenta tamen est, quoniam hic Gratianus in alteram partem disputando, ex canonibus

a Novella 6. & 12. in princ. b al. concilii. c. A. legimus. d. alia, militaverat.

¶ prius citati præ se fecerit hoc probare subdiaconi, diaconi, atque etiam presbyteri non fuisse prohibentem sibi conjugio. Quod tamen qualiter accipiendum sit, ipse postea declarat a versis. Sed quod usque ad versis. Illud autem. Hæc de re agitur etiam infra in notatione ad principium dist. 31.

C. XIV. ¶ Presbyter causa religionis non continentiam propriam uxorem. Item apponitur illud quod legitur in canone Apostolorum, c. 6. a. 5.

¶ Si quis a quis docuerit sacerdotem sub obtentu religionis propriam uxorem contemnere, anathema sit.

¶ Gratianus refert sensum canonis, extercolletores ipsa etiam ferre verba. C. XV. ¶ Anathema sit, qui presbyterum conjugationem discernit a communione, in propria occasione.

¶ Item ex concilio Gangrensi, c. 4.

¶ Si quis h. discernit presbyterum conjugatum, tamquam occasione nuptiarum, quod offerre non debeat, & ab eis oblatione ideo se abstinet, anathema sit.

¶ Græcè est, Επειδὴ διακονοῦντος πατὸς πρὸς ὁμοῦ τῆν γαμοῦ καὶ τὸ ἄλλο γυναικὶ διακονοῦντος, ἀλλὰ μὴ ἐξου, ἰδ. est. Si quis discernat se à presbytero, qui uxorem duxit, tamquam non oporteat, illo liturgiam peragente, de oblatione percipere, anathema sit. que versio non multum discrepat à versione Dionysii exequii.

C. XVI. ¶ Ab officio abstinere presbyter non legalibus nuptiis detentus.

¶ Item ex sexta synodo in Trullo, c. 28. Presbyterum e per ignorantiam non legalibus nuptiis detentum, cathedram quidem habere, sed ab officio i abstinere præcipimus: sufficit enim huiusmodi indulgentia ei: Quia benedicere aliis eum, qui vulnera sua debet curare, consequens non est. Benedictio enim, sanctificationis traditio est. Qui vero hanc non habet propter delictum d ignorantiam, quomodo aliis tradet: Non igitur publice, neque private benedicat nec corpus Domini dispenſet aliis, nec alio modo trinitret: sed sufficiat ei, quod prædicit: & impioret à Deo, ut dimittatur ei iniquitas ignorantie lux. Manifestum est autem, quod huiusmodi non legitima nuptie solventur, & nullatenus vir accessum habeat ad eam, propter quam sacro ministerio privatus est.

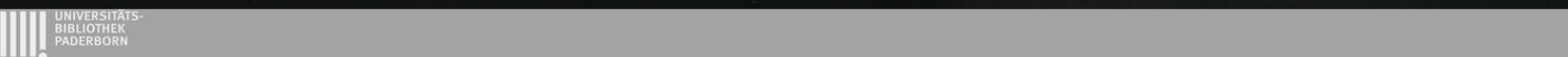
¶ Ab officio] Græcè est, τῶν ἱεροῦ καὶ λειτουργίῶν, ἰδ. est, à ceteris officiis.

C. XVII. ¶ De presbytero non est laicizandum.

¶ Item Nicolaus ad consulta Bulgarorum, c. 78.

¶ Consilendum e decernitis, utrum presbyterum e habentem uxorem debeat sustinere, & honorare; an à vobis projicere. Ad quod respondemus: quoniam licet ipsi valde sint reprehensibiles; vos tamen Deum convenit imitari; qui f. solem suum orti facit super bonos, & malos. Deicere vero eum à vobis ideo non debetis, quoniam nec Iudam Dominus, cum esset mendax discipulus, de numero Apostolorum ejecit. Verum de presbyteris, vobis, qui laici estis, nec iudicandum est, nec de eorum vita quidquam investigandum, sed Episcoporum iudicio, quidquid est, per omnia reservandum.

a Burch. lib. 1. cap. 72. Ivo p. 1. cap. 114. Faun. lib. 3. cap. 173. b Burch. lib. 3. cap. 72. Ivo part. 2. cap. 126. & part. 3. cap. 128. c Simile etiam in 3. canon. eadem synodi, & apud Basilium in epist. ad Anaphilochiam, cap. 27. d τὸ ἄλλο τῆν γυναικὶ πατὸς τῶν μὲν. e Ivo p. 2. cap. 12. Faun. lib. 3. a. 12. f Matth. 5.

¶ Presbyterum] In ultimo cap. hanc responsionem referunt Bulgares verba, dicentium multos apud se esse Græcos, & Armenos, & alios, qui diversa docerent. Nondum enim à Romana sede Episcopum, aut Presbyterum acceperant. Quoniam vobis nihil mirandum, si presbyter, de quo in hoc capite agitur, conjugauerat.

DISTINCTIO XXIX.

¶ Ed notandum est, quod secundum Iulianum, plerique capitula ex causa, ex loco, ex tempore, ex persona consideranda sunt.

C. I. ¶ Ex tempore, loco, & persona, & causa regula canonum intelliguntur.

Aut enim Iulianus.

¶ Sciendum est, quod plerique capitula ex causa, ex persona, ex loco, ex tempore consideranda sunt, quorum modi, quia medullitus non indagantur, in erroris labyrinthum nonnulli intrucando impinguntur, cum ante iudicant, quam intelligant, ante inculpent, quam iterando lecta perquirant.

C. II. ¶ Pro diversitate rerum temperantur regula sanctorum.

Hinc etiam Gregorius ait.

¶ Regula a sanctorum Patrum pro tempore, loco, & persona, & negotio, instante necessitate tradita sunt.

C. III. ¶ Pro diversitate locorum, temperantur, & hominum, & rerum, & medietate de sunt.

Item Hieronymus in proximo epistola ad Epilestus.

¶ Necesse est, ut iuxta diversitates locorum, & temporum, & hominum, quibus i scripta sunt, diversas causas, & argumenta, & origines habeant. Et quomodo h. Iohannes in Apocalypsi sua, ad septem scribens ecclesias, in unaquaque earum specialia vel vitia reprehendit, vel virtutes probat, ita & sanctus Apostolus Paulus, per singulas ecclesias vulneribus medetur illatis: nec ad misar impetiti medici uno collyrio omnium oculos vult curare.

¶ Quibus scripta] Antea legebat, quibus diversa scriptura facta sunt. Emendatum hoc est ex manuscriptis, & originali, quemadmodum & nonnulla alia.

DISTINCTIO XXX.

¶ Illud autem, quod in canone Apostolorum, & in Gangrensi concilio, & in secundo synodo legitur, ex causa consideratur, & ex tempore. Causa fuit hæresi Manicheorum, qua conjugium detestabantur, sicut etiam quorundam superstitio multa in catholicorum dogmatum introducta invenitur, contra quos in Gangrensi concilio capitibus fidei statuta legitur.

¶ Manicheorum] Proprie Gangrensi synodus statuit contra Eustathianos, ut supra dist. 16. e. prima adnotato. Sed hinc erroris Eustathiani hæresis à Manicheis.

C. I. ¶ De multitudine superstitione hæreticorum quos Gangrensi concilio anathematizavit.

¶ Si e qui filii parentes, maxime fideles, deseruerint occasione Dei cultus, hoc iustum est iudicantes, & non potius debitum honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipsum i in eis venerint, quod fideles sunt, anathema sint. d

¶ In aliquis vetustis exemplaribus hæc omnia, qua hic occurrunt ex concilio Gangrensi, unico capite, & conjuncta oratione leguntur. Sicut autem ex prisca versione. Sed ea,

a Anselm. lib. 4. cap. 33. b Apoc. 1. c Ivo p. 8. c. 125. d alibi.

qua est Dionysii exiit; longè magis responderet originali Græco quam in nequissimis usque.

¶ V hoc ipsum] Græce est, Πνευματικὸν τὸ δὲ πνευματικὸν αὐτῶν τῶν ἡρώδων. Id est, Quod scilicet divinus cultus apud ipsos omnibus rebus præferatur.

C. II. ¶ De eodem. Item ex eodem, c. 17.

¶ Varcinque a mulier, religioni i iudicis convenire, comam sibi amputaverit, quam Deus ad velamen eius; & ad memoriam subjectionis illi dedit, tanquam resolvens jus subjectionis, anathema sit.

¶ Religioni] Græce est, Δία νεύου. Id est, Ob eam, quæ existimatur pietatis exercitatio; quod Dionysius verit; propter divinum cultum, ut existimat. Græci enim religionem, quos nos dicimus, vitam propriam dicunt nominabant. Burchardus, & Ivo par. 7. fecit sua versionem Dionysii, in ista autem Ivo prisca.

¶ Ad velamen eius] Hæc non sunt ex Græco originali, neque in versione Dionysii. Videtur autem sumpta ex epist. prima ad Corinth. c. 11.

C. III. ¶ De eodem. Item ex eodem, c. 14.

¶ Si qua mulier derelicto viro discedere voluerit soluto vinculo conjugali, nuptias condemnando, anathema sit.

C. IV. ¶ De eodem. Item ex eodem, c. 10.

¶ Si quis propter Deum virginitatem professus, in conjugio positos per arrogantiam vituperaverit, anathema sit.

C. V. ¶ De eodem. Item ex eodem, c. 9.

¶ Si quis vel virginitatem, vel continentiam professus, tanquam abominabiles nuptias iudicet; & non propter hoc solum, quod continentia, & virginitatis bonum, sanctum propositum est, anathema sit.

¶ Professus] Hic erat additum, in conjugio: quod neque est in canone Græco, neque etiam in Latino, qui citatur infra dist. 31. c. quicumque, neque in multis manuscriptis Gratiani & discibus.

C. VI. ¶ De eodem. Item ex eodem, c. 13.

¶ Si quis mulier suo proposito utile iudicans, ut vitium vestis utatur, propter hoc vitium habitum inimitetur, anathema sit.

¶ Imitetur] Græce legitur, Κοιμῶν τὸ ἀνόμιον. Id est, qui in illicito coequetur. Sed hoc non est in versione Dionysii, ex quo apte verit, & pro folio mulieris amicum vitium sumit, sicut habet Burchardus, & ferè etiam Ivo.

C. VII. ¶ De eodem. Item ex eodem, c. 15.

¶ Si quis tanquam hoc continentie convenire iudicans, die Dominico jejunaverit in eisdem i diei contemptum anathema sit.

¶ In eisdem] In originali habet prisca versione est, aut in eisdem diei contemptum: quod in versione Dionysii, quam attulerunt Burchardus, & Ivo, ista verba videtur expressa, aut contumaciam, al. propter contumaciam. Sed in Græco vulgato nihil est, quod ista respondent.

a Burch. lib. 8. cap. 65. Ivo par. 7. cap. 10. & par. 8. cap. 310. b Ivo par. 8. cap. 216. & 217. c Reperitur infra dist. 31. c. quicumque, ex versione Dionysii. Burch. lib. 8. cap. 64. Ivo par. 7. cap. 12. d & par. 8. cap. 316. & hoc secundo loco ex hac eadem versione. Burchard. lib. 8. cap. 61. Ivo par. 7. cap. 75. e Burch. lib. 8. cap. 60. Ivo par. 7. cap. 74. f Burch. lib. 8. cap. 61. Ivo par. 7. cap. 74.

